

Lentopallon minituomarikoulutus

SUOMEN

LENTOPALLO

v.2.0

2025_08_31

Jouko Huovinen

Juhani Kainulainen

Markku Ylisiurua

1

Historiaa

Minituomarikoulutusmateriaalit on alkuaan valmisteltu Jussi Mäkisen johdolla, jossa olivat mukana nuoret Tuomas Jokinen ja Justus Kuukasjärvi.
Myöhemmässä vaiheessa Juhani Kainulaisen vetämässä työryhmässä olivat mukana myös Jouko Huovinen, Viivi Mönkkönen ja Markku Ylisiurua ja esitykset pyrittiin päivittämään yhteneväisiksi tuomarikoulutusmateriaalien mukaisiksi.
Kiitos kaikille mukana oleville kouluttajille.

2025_08_31

v.2.0, työryhmä (Juhani Kainulainen, Jouko Huovinen ja Markku Ylisiurua) on päivittänyt ja julkaissut materiaalin, jossa on huomioitu liiton kevään/kesän 2025 kohtuu isot muutokset mini-ikäisten pelaamisessa.

Mikäli materiaalissa on kysyttävää, virheitä tms., ottakaa yhteyttä työryhmään, kiitos.

2

1/20

1

Tuomarina toimiminen

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

Kun toimit tuomarina, muista:

- ☐ Puhalla pilliin HETI, kun pallo koskettaa lattiaan tai tapahtuu virhe
- ☐ Puhalla pilliin täysillä
- ☐ Pidä pilli suussa silloin, kun pallo on ilmassa
- ☐ Keskity peliin ja ole tarkkaavainen
- ☐ Tuomarina päätät ja tuomaroit niin kuin itse näet

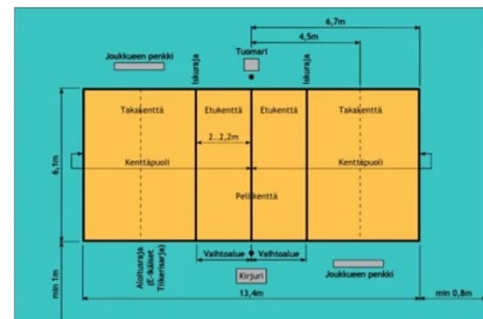

3

U9 (F) pelikenttä ja pelipallo

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ **U9 (F) ikäiset**
 - ❑ Kentän koko: **pituus on 4,5 m ja leveys 4,5 m (= puolet aikuisten lentopallokentän leveydestä)**
 - ❑ Tarvittaessa kentän pituutta voi jatkaa
 - ❑ Verkon korkeus: **160 cm, +/- 10 cm**
 - ❑ Pelipallo: **Mikasa SKV5 tai Mikasa VS 170W**

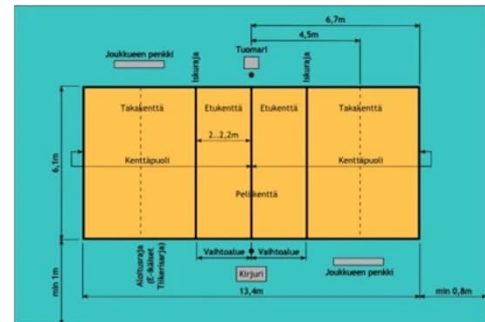

4

U11 (E) pelikenttä ja pelipallo

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **U11 (E) ikäiset**
 - Kentän koko: sulkapallokenttä, nelinpelin sivuraja ja takarajana on nelinpelin syöttöalueen takaraja 5,94 m (koko kenttä 11,9 x 6,1 m)
 - Verkon korkeus: 180 cm
 - Pelipallo: Mikasa V400W, Mikasa MVA-400 tai Mikasa MVP-209

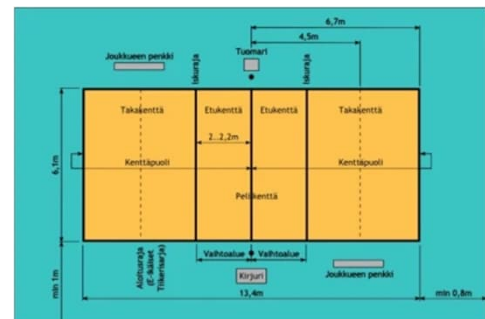

5

U13 (D) pelikenttä ja pelipallo

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **U13 (D) ikäiset**
 - Kentän koko, sulkapallokenttä nelinpelirajoin (13,4 x 6,1 m)
 - Verkon korkeus, 200 cm
 - Pelipallo, Mikasa V400W, Mikasa MVA-400 tai Mikasa MVP-209

6

U9 (F), U11 (E), U13 (D) pelin aloitus

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Kapteenit osallistuvat arvontaan
 - ☐ Vierasjoukkueen kapteeni saa arvata ensin
 - ☐ Pelin alussa arvotaan aloittava joukkue ja kenttäpuolet
- ☐ Seuraavan erän aloittaa eri joukkue kuin edellisessä erässä
- ☐ Kapteenit tarkastavat pöytäkirjan ennen pelin aloitusta
- ☐ **Kaikki pöytäkirjan kokoonpanoon merkityt pelaajat osallistuvat kiertovaihtoon**
 - ☐ **Normaaleja pelaajavaihtoja ei ole ollenkaan**

7

U9 (F), U11 (E), U13 (D) syöttösääntö

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Yhden pelatun pisteen jälkeen aloitusyöttövuoro siirtyy toiselle joukkueelle riippumatta siitä kumpi voitti pisteen.
- ☐ Toinen joukkue tekee kiertovaihdon. Tämän joukkueen aloitusvuorossa oleva pelaaja suorittaa aloituksen kaksi kertaa (riippumatta siitä kumpi joukkue voittaa pisteet).
- ☐ Kolmannen pelatun pisteen jälkeen aloitusvuoro siirtyy taas toiselle joukkueelle, joka tekee kiertovaihdon ennen aloitusta. Tämän joukkueen pelaaja suorittaa aloituksen taas kaksi kertaa (riippumatta kumpi joukkue voittaa pisteet).
- ☐ Näin vaihtaan mennään koko peli.

8

U9 (F) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Pelataan kaksi erää 15 pisteeseen, pistekatto
 - ☐ Peli voi päättyä 1-1 ja erät voivat päättyä 15-14
- ☐ U9 ikäisten sarjat pelataan 2 vs 2 paripelinä ja joukkueessa tulee olla vähintään kolme (3) pelaajaa
- ☐ Kaikkien pöytäkirjaan merkittyjen pelaajien pitää osallistua kiertovaihtoon
 - ☐ Normaleja pelaajavaihtoja ei ole

9

U9 (F) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Käytetään syöttösääntöä
- ☐ Supersarjassa
 - ☐ syöttöraja on 4.5 m
 - ☐ aloitus on vapaa
- ☐ Tiikerisarjassa
 - ☐ syöttöraja on 3 m
 - ☐ ensimmäinen syöttö tulee suorittaa ala-aloituksena
 - ☐ toiseen syöttöön on tarvittaessa heittohelpotus.

10

U9 (F) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Joukkueen on pakko käyttää 2 tai 3 kosketusta
- ☐ Supersarjassa vain ensimmäinen kosketus voi olla koppiavusteinen
- ☐ Tiikerisarjassa ensimmäinen ja toinen kosketus saavat olla koppiavusteisia
- ☐ Koppi on pallon kiinniotto, josta suoritus jatkuu viivyttämättä joko heittona tai omasta heitosta suoritettuna sormi- tai hihalyöntinä pelikaverille
- ☐ Kopin saatuaan pelaaja saa liikkua vapaasti verkolle

11

U9 (F) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ☐ Pallo ei saa mennä verkon yli kopin jälkeisestä suorituksesta
- ☐ Hyökkäyslyönti on vapaa (myös iskulyönti on sallittu), kunhan sitä ei tehdä omasta heitosta
- ☐ Keskirajan ylittäminen jalkaterällä on virhe

12

U9 (F) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ Kosketus, jolla pallo menee verkon yli ei saa olla koppiavusteinen
- ❑ Jos pelaaja laittaa koppiavusteisen sormi-, hiha- tai iskulyönnin toiselle puolelle verkkoa suoraan, niin vastapuoli saa tästä pisteen
- ❑ Torjunta on sallittu

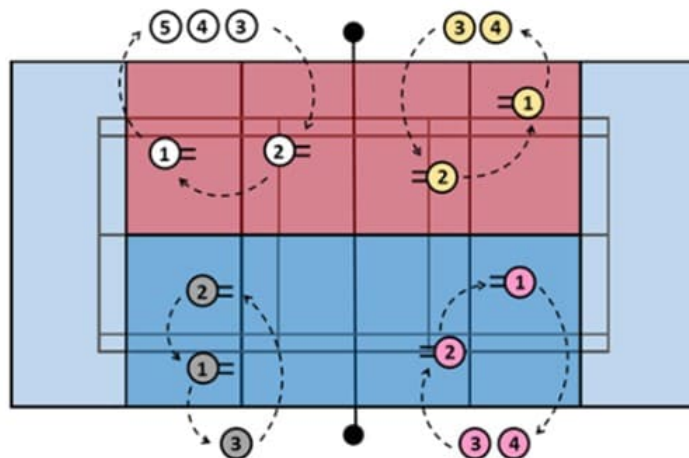

13

U9 (F) kiertovaihto, 2 vs 2

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ Esimerkkejä pelaajien sijoittumisesta kentällä

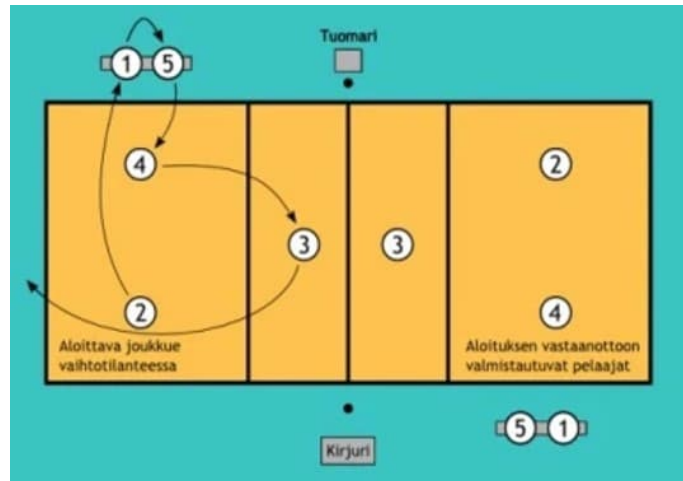

14

U11 (E), U13 (D) kiertovaihto, 3 vs 3

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ Pelaajien sijoittuminen kentällä

15

U11 (E) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ U11 (E) ikäiset pelaavat 3 vs 3
- ❑ Erät pelataan "paras kolmesta", 25 pisteeseen, mahdollinen kolmas erä 15 pisteeseen, kaikki erät kahden pisteen erolla
- ❑ Kaikkien pöytäkirjaan merkittyjen pelaajien pitää osallistua kiertovaihtoon
 - ❑ Normaleja pelaajavaihtoja ei ole
- ❑ Käytetään syöttösääntöä (Ei Triplapallossa)
- ❑ Kaikissa U11 (E) sarjoissa syötetään sulkapallon 4-pelin syöttöruudun takaa (5,94 cm)

16

U11 (E) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ **Kaikissa U11 (E) ikäisten sarjoissa on vapaa aloitus**
 - ❑ Pelaajilla on mahdollisuus syöttää yläkautta-aloitus
 - ❑ Luonnollisesti sallitaan myös alakautta-aloitus
 - ❑ **Käsialoitus on sallittu ala-aloituksessa**
- ❑ **Aloituksen vastaanotto on vapaa, hiha- ja sormivastanotto on sallittu**
- ❑ **Aloitussyöttö tapahtuu koko kentän takarajan levyiseltä aloitusalueelta**
- ❑ **U11 (E) ikäisten syöttöraja on sulkapallon 4-pelin syöttöruudun takaraja (5,94 m)**

17

U11 (E) ja U13 (D) Triplapallo

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

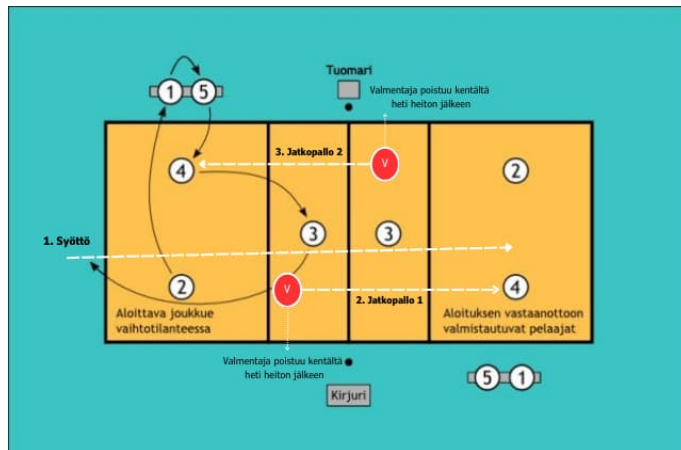
- ❑ **U11 (E) ja U13 (D) Tiikerisarjaoissa pelataan Triplapalloa, 3 vs 3**
- ❑ **Normaalit lentopallon säännöt, seuraavin poikkeuksin**
 - ❑ **Pelisykli**
 - ❑ 1. pallo syöttö
 - ❑ 2. pallo jatkopallo heitetään syötön vastaanottaneelle joukkueelle
 - ❑ 3. pallo jatkopallo heitetään syöttäneelle joukkueelle
 - ❑ **Syöttövuoro vuorotellen**
 - ❑ **Syöttövuoron vaihdossa normaali rotaatio**
- ❑ **Jokaisesta pallorallista tulee piste**
- ❑ **Aikalisä sallittu vain kolmen pallon syklien välissä**

18

U11 (E) ja U13 (D) Triplapallo

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Kolmen pallon sykli ja heittäjän "V" sijoittuminen

19

U13 (D) säännöt, 3 vs 3

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Joukkueet voivat olla tyttö-, poika- tai sekajoukkueita
- Mikäli sekajoukkueille ei ole omaa sarjaa, pelaavat sekajoukkueet aina poikien sarjassa
- Kaikkien pöytäkirjaan merkittyjen pelaajien pitää osallistua kiertovaihtoon
 - Normaaleja pelaajavaihtoja ei ole
- Sekajoukkueessa tulee kiertovaihdossa olla koko ajan sekä tyttö- että poikapelaajan

20

U13 (D) säännöt

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ **Kaikissa U13 (D) sarjoissa (myös 6 vs 6) on käytössä vapaa aloitus**
 - ❑ Pelaajilla on mahdollisuus suorittaa yläkautta-aloitus
 - ❑ Luonnollisesti sallitaan myös alakautta-aloitus
 - ❑ Käsi-aloitus on sallittu alakautta-aloituksessa
- ❑ **Kaikissa U13 (D) sarjoissa (myös 6 vs 6) on käytössä vapaa vastaanotto**
- ❑ Aloitusyöttö tapahtuu koko kentän takarajan levyiseltä aloitusalueelta

21

Virheet

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- ❑ Keskirajan ylitys (kuvassa)
- ❑ Syöttörajan ylitys
- ❑ Verkkoon koskeminen

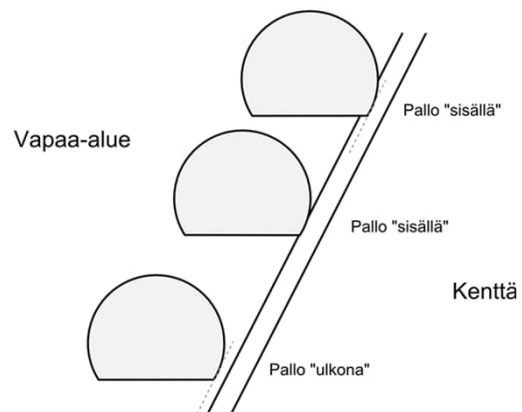

22

Onko pallo kentässä?

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Pallo on sisällä aina, kun jokin osa pallosta koskee viivaa

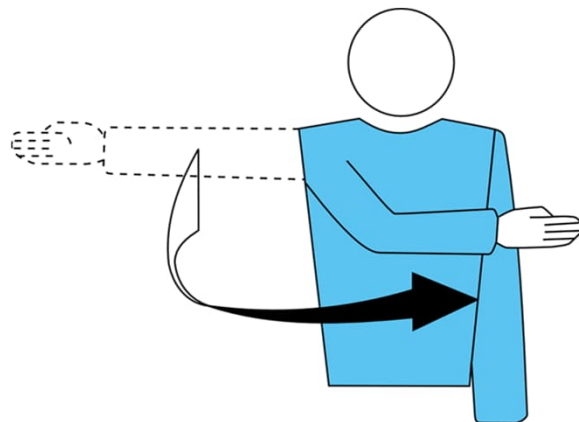

23

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Aloituslupa
 - Liikutetaan kättä aloituksen suuntaan.

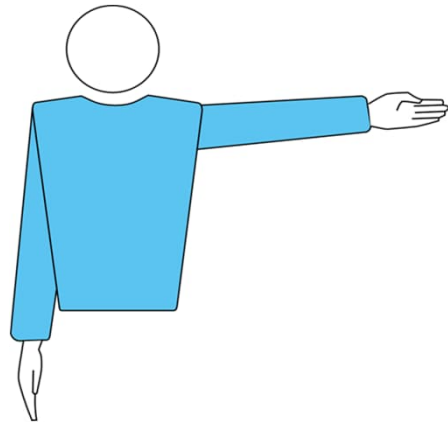

24

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Aloittava joukkue, pisteen saanut joukkue
 - Ojennetaan käsi pisteen voittaneen joukkueen suuntaan.
 - Ojennetaan käsi seuraavaksi aloittavan joukkueen suuntaan.

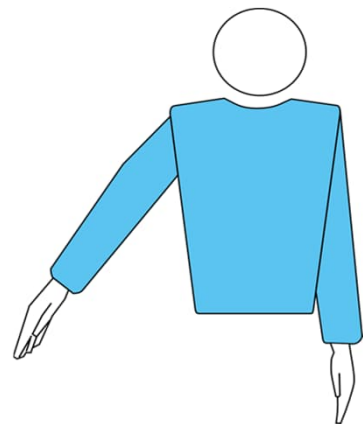

25

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Palo sisällä
 - Osoitetaan kädellä, käsivarrella ja sormilla kohti lattiaa.

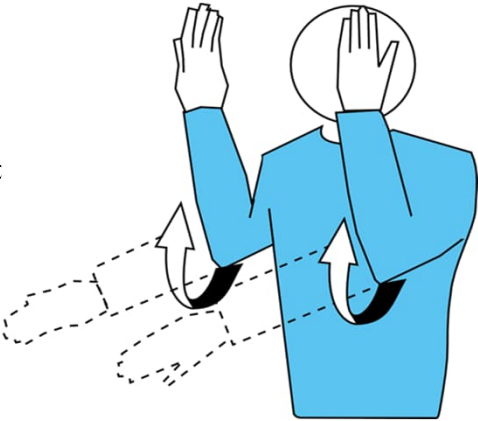

26

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Palo ulkona
 - Nostetaan molempien käsivarsien kyynärvarret kotisuoraan, kämmenet sisäänpäin.

27

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Ulosmenneen pallon kosketus ("hipaisu")
 - Hipaistaan kämmenellä toisen käden pystysuorassa olevia sormenpäitä.

28

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Erän tai ottelun päättymisen
 - Viedään käsivarsien kyynärvarret rinnan korkeudella ristiin, kämmenet avoinna.

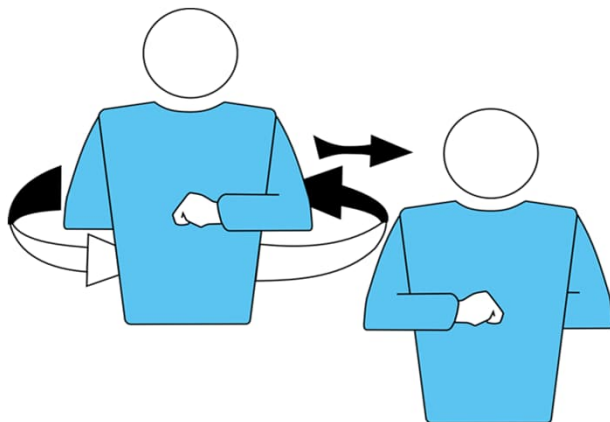

29

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Puoltenvaihto
 - Nostetaan kyynärvarret eteen ja taakse ja kierretään ne vartalon ympäri.

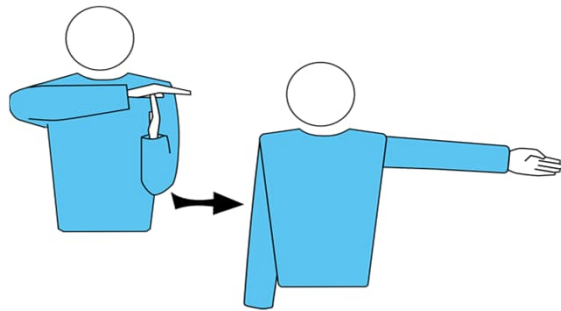

30

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **Aikalisä**
 - Laitetaan toisen käden kämmen toisen käden sormien päälle, kohtisuorassa (muodostaen T-kirjaimen) ja sitten viitataan aikalisää pyytävän joukkueen suuntaan.

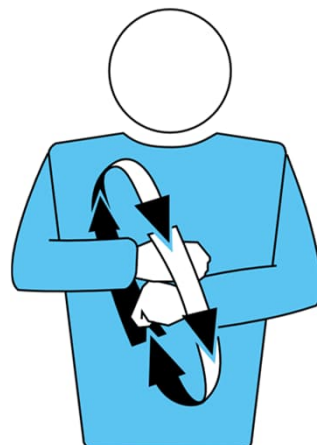

31

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **Pelaajavaihto**
 - Pyöritetään kynärvarsia toistensa ympäri.

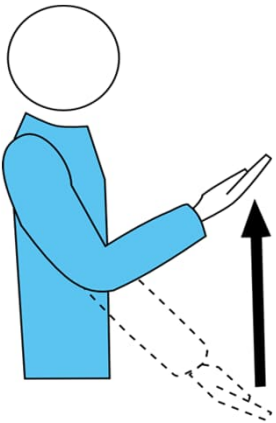

32

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **Koppi**
 - Nostetaan hitaasti kyynärvartta kämmen ylöspäin.

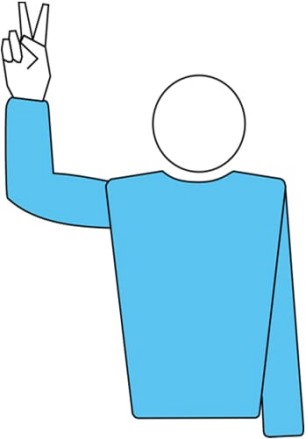

33

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- **Kaksoiskosketus (kaksi kosketusta)**
 - Nostetaan kaksi sormea harallaan.

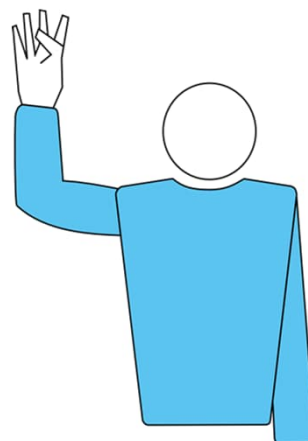

34

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Neljä kosketusta
 - Nostetaan neljä sormea auki levitettyinä.

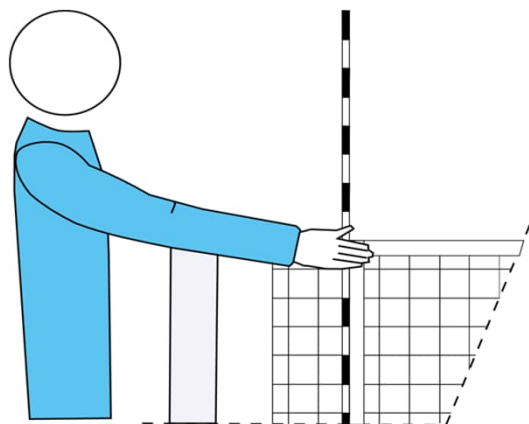

35

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Verkkokosketus / aloitusyötössä pallo koskee verkkoon antennien välissä eikä mene vastustajan puolelle ylityskaistan läpi
 - Kosketetaan kädellä verkkoa virheen tehneen joukkueen puolella.

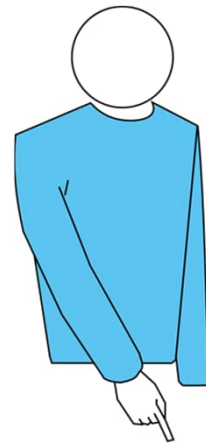

36

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Tunkeutuminen vastustajan kentälle tai pallo kulkee verkon alapuolisen tilan läpi tai aloittaja Virheellinen rajan ylitys (syöttöraja ja keskiraja)
 - Osoitetaan keskirajaa tai ko. rajaa.

37

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Kaksoisvirhe tai uusi pallo
 - Nostetaan molemmat peukalot pystysuoraan.

38

Tuomarin käsimerkit

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

- Verkkovirhe, rajarikko, 2/4 kosketusta tms. virheet
 - näytä aina virheen tehneen joukkueen/pelaajan puoleisella kädellä
- Palo kentässä
 - näytä sillä kädellä, millä puolella pallo osui kenttään
- Virheen tehnyt pelaajaa
 - osoita pelaajaa kämmenellä
- Aikalisä
 - nosta pyytäneen joukkueen puoleinen käsi ylös ja tee toisella kädellä T-kirjain
- Ulosmennyt pallo ("hipaisu")
 - nosta sen joukkueen puoleinen käsi ylös, jossa hipaisu tapahtui ja hipaise toisella kämmenellä pystysuorassa olevia sormen päitä

39

Lähteet ja linkkejä

v.2.0
2025_08_31
JH/JK/MY

Lähteet:

Lentopallon säännötMobiilipöytäkirja

Sini Rönnqvist (2015):

[Opas lentopallon minituomarikoulutuksen järjestämiseen \(viittaus 29.10.2020\)](#)

Linkkejä:

[Video tuomareille](#)[Kahoot-kysely](#)[Minisäännöt 2025-2026](#)

40